

ЗАТВЕРДЖУЮ

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Олійника Юрія Ігоровича
на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових органів
щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення
податкового законодавства»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 «Право»**

ВИТЯГ

**із протоколу засідання фахового семінару
кафедри адміністративного права та судочинства
Західноукраїнського національного університету
від 10 грудня 2025 р., протокол № 5**

**ПРИСУТНІ: Кравчук М. Ю., д.ю.н., професор, завідувач кафедри
адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного
університету; Коруц У. З., д.ю.н., доцент, професор кафедри адміністративного
права та судочинства Західноукраїнського національного університету;
Гречанюк Р. В., д.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного права та**

судочинства Західноукраїнського національного університету; **Москалюк Н. Б.** д.ю.н., професор, заступник декана юридичного факультету Західноукраїнського національного університету; **Ментух Н. Ф.**, к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного університету; **Шевчук О. Р.**, к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного університету; **Іванюк В. Д.**, доктор філософії (PhD) з права, доцент кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного університету; **Кузь Т. В.**, доктор філософії (PhD) з права, доцент кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного університету; **Карий В. В.**, доктор філософії (PhD) з права, старший викладач кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного університету; **Присяжнюк М. О.**, викладач кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного університету; **Берчак С. П.**, провідний інженер кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного університету.

З присутніх – 4 доктори юридичних наук, 5 кандидатів юридичних наук – фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційного дослідження дисертанта Олійника Юрія Ігоровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», щодо його рекомендації до захисту.

СЛУХАЛИ:

Доповідь дисертанта Олійника Юрія Ігоровича про результати дисертаційного дослідження на тему «Адміністративно-правові засади

діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Олійник Юрій Ігорович зробив доповідь про основні положення дисертаційної роботи, наукову новизну та найбільш вагомі теоретичні і практичні результати дослідження, які виносяться на захист.

Учасниками засідання фахового семінару кафедри були поставлені наступні запитання Олійнику Юрію Ігоровичу:

д.ю.н., доцент Коруц У. З.: Юрій Ігорович, скажіть, будь ласка, чим зумовлена актуальність наукового дослідження правової природи відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства?

Олійник Ю. І.: Дякую за запитання! Актуальність питання зумовлена постійними змінами в податковому законодавстві, розвитком судової практики та необхідністю усунення невизначеності у правозастосуванні. Недосконалість механізму притягнення до відповідальності може призводити до необґрунтованого застосування санкцій, конфліктів між платниками податків і державними органами, а також негативно впливати на розвиток підприємництва та інвестиційний клімат. У цьому сенсі дослідження правової природи відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства дозволяє не лише глибше зрозуміти сутність правових відносин, але й розробити практичні рекомендації щодо підвищення ефективності податкового контролю та забезпечення балансу між інтересами держави та платників податків.

к.ю.н., доцент Шевчук О. Р.: Юрій Ігорович, скажіть, будь ласка, яким чином комплексний характер податкової відповідальності, що поєднує фінансові, адміністративні та кримінальні санкції, забезпечує ефективне виконання податкового обов'язку та запобігання податковим правопорушенням у системі податкових правовідносин України?

Олійник Ю. І.: Дякую за запитання! Комплексний характер податкової відповідальності відіграє ключову роль у формуванні ефективного механізму забезпечення виконання податкового обов'язку та запобігання правопорушенням у сфері оподаткування. Поєднання фінансових, адміністративних та кримінальних санкцій створює багаторівневу систему реагування держави на податкові порушення, що дозволяє диференціювати заходи впливу залежно від характеру, тяжкості та наслідків протиправної поведінки.

У своїй сукупності ці види відповідальності формують збалансований інструментарій правового впливу, який дозволяє державі реагувати на різні типи порушень із належною пропорційністю та ефективністю. Такий підхід підсилює податкову дисципліну, сприяє добровільному виконанню податкових зобов'язань і забезпечує стійкість фінансової системи держави.

доктор філософії (PhD) з права, старший викладач Карий В. В.: Скажіть, будь ласка, у який спосіб нормативне закріплення підстав притягнення платників податків до відповідальності забезпечує баланс між фіскальними інтересами держави та гарантіями прав платників?

Олійник Ю. І.: Дякую за запитання! Нормативне закріплення підстав притягнення платників податків до відповідальності забезпечує баланс між фіскальними інтересами держави та правовими гарантіями платників у спосіб, який поєднує правову визначеність, обмеження дискреції та єдність правозастосування.

Передусім, чітко сформульовані підстави відповідальності у податковому законодавстві встановлюють однозначні критерії настання юридичних наслідків у разі порушення податкового обов'язку. Це унеможливорює довільне тлумачення норм з боку контролюючих органів і водночас гарантує платникові передбачуваність його правового становища.

доктор філософії (PhD) з права, доцент Кузь Т. В.: Юрій Ігорович, скажіть, будь ласка, які наслідки для податкового контролю спричиняє

цифровізація податкового адміністрування, і які нові нормативні стандарти потребує діяльність податкових органів у зв'язку з впровадженням електронних сервісів, автоматизованих систем та оцифрованих перевірок?

Олійник Ю. І.: Дякую за запитання! Цифровізація податкового адміністрування суттєво впливає на прозорість та ефективність податкового контролю. Впровадження електронних сервісів, автоматизованих систем аналізу ризиків та оцифрованих перевірок забезпечує мінімізацію людського фактору, підвищує точність і оперативність обробки даних, зменшує корупційні ризики та створює можливість повного документального відстеження кожного етапу податкової взаємодії. Це, у свою чергу, сприяє підвищенню довіри платників податків до податкових органів та формує передбачуваність у правозастосовній практиці.

Разом із цим, цифровізація висуває нові вимоги до нормативного регулювання. Потрібне чітке визначення стандартів електронного документообігу, автоматизованого аналізу ризиків і проведення перевірок, забезпечення безпеки даних та правового захисту платників податків. Крім того, необхідно впроваджувати механізми контролю за законністю використання алгоритмічних рішень і забезпечення доступності електронних сервісів для всіх категорій платників. У підсумку цифровізація стимулює модернізацію податкового законодавства, підвищує ефективність контролю та зміцнює фінансову дисципліну.

доктор філософії (PhD) з права, доцент Іванюк В. Д.: Юрій Ігорович, скажіть, будь ласка, яким чином внутрішні організаційні, процедурні та кадрові фактори сприяють виникненню корупційних ризиків у податкових органах, та як це впливає на дотримання принципів справедливості та пропорційності відповідальності платників податків?

Олійник Ю. І.: Дякую за запитання! Внутрішні організаційні, процедурні та кадрові фактори, зокрема недостатня прозорість прийняття рішень, нечіткість регламентів, слабкий контроль і низький рівень професійної

підготовки кадрів, створюють сприятливі умови для виникнення корупційних ризиків у податкових органах. Це негативно впливає на дотримання принципів справедливості та пропорційності при застосуванні заходів відповідальності до платників податків, підриває довіру до податкової системи та знижує добровільне виконання податкових зобов'язань. Усунення цих факторів через вдосконалення процедур і підвищення правової та антикорупційної компетентності працівників є ключовим для забезпечення ефективності та законності податкового контролю.

викладач Присяжнюк М. О.: Юрій Ігорович, скажіть, будь ласка, яке значення має модель службово-партнерських відносин між державою та платниками податків для підвищення профілактичної функції податкових органів, зменшення конфліктності та забезпечення ефективного публічного адміністрування?

Олійник Ю. І.: Дякую за запитання! Важливим напрямом сучасного розвитку податкової юрисдикції у світі є формування моделі службово-партнерських відносин між державою та платником податків, яка передбачає не лише контроль і покарання, але й консультування, попередження та підтримку правомірної поведінки. Цей підхід підсилює профілактичну роль податкових органів і водночас знижує рівень конфліктності у відносинах між ними та платниками податків. У результаті зростає не стільки репресивна, скільки виховна й регулююча функція податкової відповідальності, що відповідає сучасним уявленням про ефективне публічне адміністрування.

ВИСНОВОК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА:

доктор юридичних наук, професор Кравчук Мар'яна Юріївна (науковий керівник) зазначила, що аспірантом Олійником Юрієм Ігоровичем повністю виконано освітньо-наукову програму за третім освітнім рівнем доктора філософії PhD зі спеціальності 081 «Право», про що свідчить довідка про виконання освітньо-наукової програми від 24 листопада 2025 року. Дисертація Олійника Юрія Ігоровича була подана на кафедру 03 листопада 2025 року.

Науковим керівником у висновку було зазначено, що дисертаційна робота є самостійно виконаним, завершеним науковим дослідженням, що відповідає затвердженій Вченою радою темі та поставленій меті, характеризується єдністю змісту, має встановлену вимогами структуру: анотацію, вступ, три розділи, які об'єднують вісім підрозділів, висновки, список використаних джерел, містить наукові положення, що мають наукову новизну та важливе значення для вирішення завдань у сфері вдосконалення адміністративно-правових механізмів податкового контролю, забезпечення ефективного застосування заходів відповідальності до платників податків, підвищення законності діяльності податкових органів, а також формування збалансованої системи взаємодії держави і платників.

Актуальність, новизна, обґрунтованість основних наукових положень, висновків і рекомендацій проведеного дослідження та його значимість для юридичної науки та практики свідчить, що дисертаційна робота відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 03.05.2024 р. № 507), а відтак, може розглядатися на засіданні структурного підрозділу щодо її подальшого захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

ВИСТУПИЛИ:

1. Доктор юридичних наук, професор, заступник декана юридичного факультету Західноукраїнського національного університету Москалюк Н. Б. (голова разової ради) зазначила, що дисертація Олійника Юрія Ігоровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства» за спеціальністю 081 «Право» є значним науковим досягненням у галузі адміністративного права. Автор

демонструє глибоке розуміння предмету наукового дослідження, вміння аналізувати складні правові явища та формувати власні наукові позиції. Особливо варто відзначити ґрунтовний аналіз нормативно-правової бази.

Разом із тим, поряд із загалом позитивною оцінкою дисертаційної роботи аспіранта, Москалюк Н. Б. висловила окремі зауваження. Зокрема, у підрозділі 3.1. «Проблемні питання у сфері діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків та шляхи їх вирішення» доцільним є детальніше розкрити аспекти, пов'язані з впливом повномасштабної збройної агресії росії на функціонування системи податкового контролю та механізм притягнення до відповідальності. Зокрема, варто було б звернути увагу на трансформації порядку перевірки, необхідності адаптації підходів податкових органів до умов воєнного стану, а також на проблемах забезпечення належної доказової бази.

Москалюк Н. Б. також акцентувала увагу на недостатньому висвітленні та систематизації практики щодо притягнення платників податків до відповідальності за порушення податкового законодавства.

У підсумку було зазначено, що висловлені зауваження мають дискусійний характер та не знижують наукової цінності дослідження. Дисертація Олійника Юрія Ігоровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства» за спеціальністю 081 «Право» є завершеним самостійним науковим дослідженням, оформленим відповідно до встановлених вимог, містить науково-обґрунтовані положення. Якісні характеристики роботи вказують на її відповідність спеціальності 081 «Право», вимогам Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії PhD.

2. Доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського

національного університету Гречанюк Р. В. (рецензент), яка зазначила, що дисертаційна робота Олійника Юрія Ігоровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства» є актуальною, своєчасною та науково обґрунтованою.

Наукове дослідження відзначається чіткістю викладу, глибиною аналізу та практичною цінністю отриманих результатів. Автор поєднує теоретичні знання з практичними рекомендаціями, що свідчить про високий рівень його наукової компетентності. Особливу увагу заслуговує системність аналізу та аргументованість висновків.

Такий підхід дозволив Олійнику Ю.І. не тільки сформулювати та теоретично обґрунтувати наукову новизну одержаних результатів, але й впровадити ці результати дослідження у науково-дослідну, нормотворчу, правозастосовну діяльність, а також в освітньому процесі закладів вищої освіти, що в кінцевому результаті визначило практичне значення цієї дисертації.

Стосовно недоліків та дискусійних положень Гречанюк Р. В. зазначила, що в роботі недостатньо уваги приділено питанню відповідальності юридичних осіб за порушення податкового законодавства в Україні, оскільки ця проблема є актуальною в умовах зростання ризиків ухилення від оподаткування та необхідності забезпечення стабільного бюджетного наповнення.

Також Гречанюк Р. В. звернула увагу на те, що автор не до кінця розкрив питання формування культури публічного адміністрування податкових органів, що є ключовим чинником забезпечення законності, прозорості та справедливості при притягненні платників податків до відповідальності за порушення податкового законодавства.

Проте, на думку Гречанюк Р. В., висловлені зауваження мають дискусійний характер та не знижують цінності наукового дослідження. Якісні характеристики дисертаційної роботи Олійника Ю. І. вказують на її

відповідність спеціальності 081 «Право», вимогам Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії PhD.

Враховуючи вищенаведене, Гречанюк Р. В. вважає, що є всі підстави рекомендувати дисертаційну роботу до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді Західноукраїнського національного університету за спеціальністю 081 «Право».

3. Кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного університету Ментух Н. Ф. (рецензент) зазначила, що дисертація Олійника Юрія Ігоровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства» має теоретичне і практичне значення, є завершеною, логічно побудованою науковою працею. Дисертаційна робота характеризується доступним стилем викладу матеріалу.

Автором дослідження коректно окреслені мета і завдання, об'єкт і предмет. Враховуючи зазначені елементи роботи, дисертант достатньо ефективно та результативно застосував при обробці емпіричних матеріалів та теоретичних джерел існуючі в адміністративно-правовій науці методи пізнання об'єкта та предмета дисертаційного дослідження.

Ментух Н. Ф. висловила зауваження, що стосується недостатньої кількості практичних рекомендацій щодо забезпечення належного балансу між інтересами держави та правами платників податків, особливо в контексті триваючих євроінтеграційних процесів.

Наталія Фелікссівна також акцентувала увагу на обмеженості інформації щодо результативності діяльності податкових органів у сфері притягнення платників податків до відповідальності за порушення податкового законодавства.

Проте у підсумку Ментух Н. Ф. зазначила, що вказані зауваження мають

уточнюючий характер та не занижують позитивної оцінки наукового дослідження. Дисертація Олійника Юрія Ігоровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства» відповідає всім встановленим вимогам до такого виду робіт і може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій раді.

В обговоренні дисертаційної роботи також взяли участь: **к.ю.н., доцент Шевчук О. Р., доктор філософії (PhD) з права, старший викладач Карий В. В., викладач Присяжнюк М. О.**

У своїх виступах члени фахового семінару кафедри зазначили, що дисертаційна робота Олійника Юрія Ігоровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства» виконана на актуальну тему. Дисертація відзначається належним рівнем наукової новизни, висновки та пропозиції є науково обґрунтованими. Наукові досягнення здобувача опубліковані у фахових виданнях та апробовані на науково-практичних конференціях.

На підставі результатів обговорення присутні на засіданні

УХВАЛИЛИ:

1. Прийняти висновок щодо дисертаційної роботи Олійника Юрія Ігоровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства» як такої, що відповідає вимогам, які заявлені до дисертації.

2. Пропонувати Вченій раді університету прийняти висновок фахового семінару та затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради із захисту дисертації Олійника Юрія Ігоровича.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Олійника Юрія Ігоровича
на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових
органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за
порушення податкового законодавства»
Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами
наукових робіт університету**

Дисертаційне дослідження виконано у межах загальнодержавних стратегічних документів, що визначають пріоритети реформування системи публічного управління, розвитку податкової політики, удосконалення механізмів податкового контролю та забезпечення ефективності діяльності органів державної влади. Зокрема, дослідження проводилося у контексті реалізації положень Національної економічної стратегії на період до 2030 року (Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. № 179), положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України (Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227).

Дисертаційна робота пов'язана із науковими темами Західноукраїнського національного університету, зокрема з темою науково-дослідної роботи кафедри адміністративного права та судочинства «Захист прав людини в публічних правовідносинах» (номер державної реєстрації – 0122U201353).

Мета, завдання та методи дослідження.

Об'єкт та предмет дослідження

Метою дисертації є з'ясування сутності та змісту адміністративно-правових засад діяльності податкових органів щодо притягнення платників податків до відповідальності за порушення податкового законодавства, а також розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання та підвищення ефективності правозастосовної практики у цій сфері.

Для досягнення зазначеної мети в дисертації необхідно вирішити такі наукові завдання:

- проаналізувати етапи формування та розвитку законодавчого регулювання відповідальності, що застосовується податковими органами за порушення податкового законодавства в Україні;

- визначити правову природу відповідальності, що реалізується податковими органами щодо платників податків, та встановити її місце в системі юридичної відповідальності;

- охарактеризувати види заходів відповідальності, що застосовуються податковими органами, та розкрити їх юридичний зміст;

- встановити підстави притягнення платників податків до відповідальності податковими органами за порушення податкового законодавства;

- дослідити порядок розгляду справ податковими органами щодо податкових правопорушень та оцінити його відповідність принципам адміністративного провадження;

- розкрити особливості адміністративно-процедурного порядку притягнення до відповідальності платників податків, з урахуванням принципів законності, юридичної визначеності, пропорційності та захисту прав особи;

- виявити проблемні аспекти правозастосовної діяльності податкових органів у сфері притягнення до відповідальності платників податків та обґрунтувати напрями їх вирішення;

- проаналізувати міжнародний досвід функціонування податкових органів у частині притягнення платників податків до відповідальності та оцінити потенціал його адаптації до національного правового регулювання.

Об'єктом дослідження є суспільно-правові відносини, що виникають у сфері адміністративної діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства.

Предметом дослідження виступають адміністративно-правові засади діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертаційного дослідження стали загальнонаукові та спеціально-правові методи наукового пізнання, які забезпечили комплексний підхід до вивчення адміністративно-правових засад діяльності податкових органів щодо притягнення платників податків до відповідальності. Зокрема, історико-правовий метод використано для аналізу етапів становлення та розвитку законодавчого регулювання відповідальності, що застосовується податковими органами в Україні (*підрозділ 1.1.*). Формально-юридичний метод був покладений в основу дослідження чинних нормативно-правових актів у сфері податкової відповідальності, з метою з'ясування змісту, структури та юридичних меж повноважень податкових органів (*підрозділи 1.2., 2.2.*). Метод аналізу та синтезу використано для системного осмислення правової природи відповідальності, а також для узагальнення теоретичних підходів до визначення заходів впливу, що застосовуються до платників податків (*підрозділи 1.2., 1.3.*). Соціально-правовий метод застосовано для дослідження підстав притягнення платників податків до відповідальності, а також для виявлення реальних факторів, що впливають на ефективність правозастосовної діяльності податкових органів (*підрозділ 2.1.*). Системно-структурний і структурно-функціональний методи були використані для аналізу адміністративного провадження як механізму реалізації відповідальності податковими органами, а також для дослідження взаємозв'язку між процедурними елементами притягнення до відповідальності (*підрозділи 2.2., 2.3.*). Метод моделювання використано для розроблення пропозицій щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання відповідальності у сфері оподаткування та механізмів правозастосування (*підрозділ 3.1.*). Порівняльно-правовий метод використано при дослідженні зарубіжного досвіду діяльності

податкових органів у сфері відповідальності платників податків, з метою виявлення можливостей його адаптації до українських реалій (*підрозділ 3.2.*).

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна.

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертація є одним із перших комплексних досліджень в українській адміністративно-правовій науці, присвячене системному аналізу адміністративно-правових засад діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства. Наукова новизна одержаних результатів полягає у формулюванні та обґрунтуванні нових теоретичних положень, висновків і пропозицій, які виносяться на захист і полягають у наступному:

уперше:

- виокремлено новий етап розвитку законодавчого регулювання податкової відповідальності (2020 р. – сучасність), для якого характерним є нормативне закріплення принципу вини як обов'язкової умови притягнення платників податків до відповідальності;

- запропоновано положення про необхідність гармонізації адміністративно-процедурного забезпечення притягнення платників податків до відповідальності, яке нині перебуває у стані системної трансформації. Такий підхід зумовлений як загальними тенденціями модернізації публічного управління, так і потребою узгодження норм Податкового кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України «Про адміністративну процедуру»;

- сформовано перелік ключових обставин, зумовлених збройною агресією проти України та запровадженням правового режиму воєнного стану, які суттєво ускладнюють діяльність податкових органів у сфері притягнення платників податків до відповідальності. До таких обставин віднесено: втрату платниками податків активів і майнових ресурсів, переміщення або зупинення виробничих потужностей, тимчасову окупацію територій, руйнування інфраструктури, обмеження доступу до первинних документів, перебої у

функціонуванні реєстрів та інформаційних систем, а також зниження спроможності податкових органів через мобілізацію чи переміщення персоналу.

удосконалено:

— наукову позицію щодо визначення правової природи податкової відповідальності, яка становить самостійний, комплексний різновид юридичної відповідальності, що інтегрує елементи фінансових, адміністративних і кримінально-правових механізмів державного примусу. Її зміст визначається поєднанням відновлювальної, превентивної та каральної функцій, що у взаємодії забезпечують досягнення ключових цілей податкової політики — стабільності бюджетних надходжень, дисципліни платників податків та належного рівня правового порядку у сфері оподаткування;

— бачення про те, що недосконалість механізмів притягнення до відповідальності здатна породжувати конфлікти між платниками податків і контролюючими органами, сприяти вибіркового правозастосуванню та негативно впливати на інвестиційний клімат;

— аргументи на користь висновку, що основна мета заходів відповідальності полягає не лише у покаранні порушників, а насамперед у попередженні податкових правопорушень і стимулюванні добровільного виконання податкових зобов'язань;

— підходи до визначення особливостей порядку розгляду податковими органами справ про порушення платниками податків податкового законодавства.

дістали подальшого розвитку:

— визначення видів відповідальності за порушення податкового законодавства та окреслення системи заходів примусового впливу, що застосовуються податковими органами до платників податків;

— теза про те, що ефективність інституту податкової відповідальності безпосередньо залежить від належної правової регламентації підстав притягнення та від здатності податкових органів забезпечити їх коректне застосування;

– пропозиція про створення дієвих механізмів моніторингу рішень посадових осіб податкових органів, автоматизації процесів ухвалення управлінських рішень, а також запровадження сучасних електронних інструментів контролю. Відповідно, застосування таких засобів, мінімізує людський фактор, підвищить об'єктивність процедури та знизить ризики втручання суб'єктивних або корупційних мотивів;

– висновок щодо розвитку податкової юрисдикції в Україні в контексті формування моделі службово-партнерських відносин між державою та платником податків, що ґрунтується не лише на контролі та застосуванні санкцій, але й на забезпеченні консультативної підтримки, превенції правопорушень та стимулюванні добросовісної поведінки. Такий підхід посилює профілактичну й сервісну роль податкових органів, сприяє зниженню конфліктності у взаємодії з платниками податків і підвищує рівень добровільного виконання податкових обов'язків.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Дисертаційна робота Олійника Юрія Ігоровича має чітку логічно побудовану структуру, що відповідає вимогам до характеру та змісту наукових праць.

Якісний аналіз змісту дисертаційної роботи свідчить про те, що наукові положення, висновки, рекомендації, які сформульовані у дисертації, є теоретично обґрунтованими та достовірними. Достовірність отриманих результатів дослідження забезпечується тим, що вони отримані автором в результаті використання загальнонаукових та спеціально-правових методів наукового пізнання. Серед використаних у роботі методів дослідження слід відмітити історико-правовий, формально-юридичний, аналізу та синтезу, соціально-правовий, системно-структурний, структурно-функціональний, моделювання, порівняльно-правовий.

Наукові положення, висновки й рекомендації відзначаються достовірністю, яка забезпечена використанням значної кількості нормативно-правових актів та фахової літератури.

Практичне значення роботи

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що положення, висновки та пропозиції, сформульовані в дисертації, можуть бути використані в:

- науково-дослідній діяльності – для подальших досліджень у галузі адміністративного та фінансового права, зокрема з питань удосконалення механізмів відповідальності за податкові правопорушення, функціонування податкових органів та ефективності державного контролю у сфері оподаткування;

- нормотворчій діяльності – під час підготовки проєктів нормативно-правових актів або змін до чинного законодавства з метою підвищення юридичної визначеності та ефективності порядку притягнення платників податків до відповідальності;

- правозастосовній діяльності – у практиці роботи податкових органів, а також судових органів для підвищення правової обґрунтованості, прозорості та справедливості застосування заходів адміністративної відповідальності до платників податків;

- освітньому процесі закладів вищої освіти – для розробки навчальних програм, навчально-методичних комплексів, монографій, навчальних посібників та підручників із дисциплін «Адміністративне право», «Актуальні питання адміністративного права та процесу», «Фінансове право», «Податкове право».

Прикладний характер результатів дисертаційного дослідження підтверджується відповідними актами про впровадження, зокрема актом Адвокатського об'єднання «МВМ Лігал» № 01/2025-11-17 від 17.11.2025 р., актом Товариства з обмеженою відповідальністю «Плейсофт» № 02/2025-11-18

від 18.11.2025 р., актом Західноукраїнського національного університету № 126-29/2728 від 24.11.2025 р.

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Основні положення та результати цього дослідження відображені у 9 наукових публікаціях, з-поміж яких 4 статті опубліковано у фахових наукових виданнях України та 5 тез доповідей на всеукраїнських та міжнародних конференціях.

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Олійник Ю. І. Особливості адміністративно-процедурного порядку притягнення до відповідальності платників податків. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 3. С. 339-341.

2. Олійник Ю. І. Правова природа відповідальності, що застосовується податковими органами до платників податків. *Європейські перспективи*. 2024. № 4. С. 265-269.

3. Олійник Ю. І. Теоретико-правові засади профілактики податкових правопорушень. *Наше право*. 2025. № 2. С. 362-366.

4. Олійник Ю. І. Євроінтеграційні процеси в українському податковому законодавстві. *Право.ua*. 2025. № 2. С. 242-246.

Опубліковані праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Олійник Ю. І., Кравчук М. Ю. Проблемні аспекти визначення правової природи податкової відповідальності. *Стратегічні напрями розвитку науки: фактори впливу та взаємодії*: матеріали Міжнародної наукової конференції (м. Рівне, 2 квітня). Вінниця: Європейська наукова платформа, 2023. С. 66-68.

6. Олійник Ю. І., Кравчук М. Ю. Правовий аналіз етапів становлення і розвитку законодавчого регулювання відповідальності, що застосовується податковими органами за порушення податкового законодавства. *Право як інструмент стійкості та розвитку в умовах сучасних цивілізаційних викликів*:

матеріали XV міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 27 квітня). Львів-Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 146-149.

7. Олійник Ю. І. Проблеми співвідношення заходів відповідальності, що застосовуються податковими органами до платників податків за порушення податкового законодавства. *Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації*: збірник тез доповідей XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (м. Тернопіль, 19 травня). Тернопіль: ЗУНУ, 2023. С. 996-998.

8. Олійник Ю. І. Підстави притягнення платників податків до відповідальності податковими органами. *Achievements of 21st Century Scientific Community*: матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Дніпро 16-17 вересня). Дніпро, 2024. С. 193-194.

9. Олійник Ю. І. Аналіз складу податкового правопорушення за Податковим кодексом України. *Інтелектуальний ресурс сьогодення: наукові задачі, розвиток та запитання*: матеріали III Міжнародна науково-теоретична конференція (м. Одеса, 20 вересня). Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024. С. 149-152.

Текст дисертаційної роботи пройшов перевірку на наявність текстових запозичень StrikePlagiarism.com. За результатами перевірки виявлено відсутність текстових запозичень без належного посилання на джерело та встановлено, що дисертаційна робота Олійника Юрія Ігоровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства» відповідає принципам академічної доброчесності.

Апробація матеріалів дисертації

Результати дисертаційного дослідження оприлюднено на науково-практичних конференціях: Міжнародній науковій конференції «Стратегічні напрями розвитку науки: фактори впливу та взаємодії» (м. Рівне, 2 квітня 2023 р.); XV міжнародній науково-практичній конференції «Право як

інструмент стійкості та розвитку в умовах сучасних цивілізаційних викликів» (м. Ужгород, 27 квітня 2023 р.); XX Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації» (м. Тернопіль, 19 травня 2023 р.); II Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Achievements of 21st Century Scientific Community» (м. Дніпро, 16-17 вересня 2024 р.); III Міжнародній науково-теоретичній конференції «Інтелектуальний ресурс сьогодення: наукові задачі, розвиток та запитання» (м. Одеса, 20 вересня 2024 р.).

Оцінка мови та стилю дисертації

Дисертаційна робота виконана українською мовою із дотриманням наукового стилю викладення змісту, характеризується цілісністю, смисловою завершеністю, логічною послідовністю розгляду питань, точністю та коректністю вживання спеціальної термінології, стислістю та об'єктивністю викладених основних матеріалів дослідження. Стель викладу наукових положень, результатів досліджень, висновків і рекомендацій є зрозумілим та доступним до його сприйняття.

Відповідність дисертації нормативно встановленим вимогам та можливість подання до захисту

Враховуючи актуальність теми дисертації, обґрунтованість отриманих результатів, наукову новизну і практичне значення дослідження, повноту викладення матеріалів дисертації в наукових працях, що відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 03.05.2024 р. № 507) та напряду наукового дослідження освітньо-наукової програми ЗУНУ, структурний підрозділ рекомендує подати дисертаційну роботу Олійника Юрія Ігоровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових

органів щодо притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства» за спеціальністю 081 «Право» до захисту в разову спеціалізовану вчену раду.

У результаті розгляду дисертації Олійника Юрія Ігоровича та повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛИЛИ:

1. Пропонувати Вченій раді університету такий склад разової спеціалізованої вченої ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради призначити:

доктора юридичних наук, професора, Москалюк Надію Богданівну, заступника декана юридичного факультету Західноукраїнського національного університету.

Рецензентами:

доктора юридичних наук, доцента, Гречанюк Роксолану Володимирівну, доцента кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного університету;

кандидата юридичних наук, доцента, Ментух Наталію Феліксісівну, доцента кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного університету.

Опонентами:

доктора юридичних наук, доцента, Атаманчук Наталію Іванівну, провідного наукового співробітника відділу дослідження проблем правотворчості та адаптації законодавства України до права ЄС;

кандидата юридичних наук, доцента, Бойко Ірину Володимирівну, доцента кафедри адміністративного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Рекомендувати новоствореній разовій спеціалізованій вченій раді прийняти дисертаційну роботу Олійника Юрія Ігоровича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності податкових органів щодо

притягнення до відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства» до захисту.

Головуюча на засіданні:

доктор філософії (PhD) з права,

доцент кафедри

адміністративного права та судочинства

Західноукраїнського національного університету

Тетяна КУЗЬ